

PÅ EGEN HÅND MATERIALE

HVORDAN HAR MENNESKENE
GENNEM TIDERNE...

FOTO: OLE MALLING

SAGNLANDET

LEJRE

HVORDAN HAR MENNESKENE GENNEM TIDERNE...

DREJEKVÆRN FRA JERNALDEREN FOTO: OLE MALLING

Formålet med forløbet er, at gøre historieundervisningen levende ved at lave undervisning i et andet læringsmiljø.

Vi ønsker, at forløbet bidrager til elever og læreres oplevelse af ejerskab til Sagnlandet Lejre.

"Hvordan har menneskerne gennem tiderne...?" åbner op for et 'åben skole'-samarbejde, hvor elevernes historiske fortællinger præsenteres lokalt - i indskolingen på skolen, måske på biblioteket, i en lokal virksomhed eller i en

børnehave.

Menneskets innovation og entreprenørskab gennem tiderne er genstand for forløbet.

Forløbet omfatter to besøg i Sagnlandet Lejre. Det første er tænkt som inspiration, det andet til indsamling af materiale og konkret indhold til elevernes historiske fortællinger. Måske eleverne også tager i Sagnlandet Lejre på egen hånd...

Brug evt. Sagnlandet Lejres folder når I skal rundt i Sagnlandet Lejre.

MÅLGRUPPE OG LÆRING

Målgruppe

"Hvordan har menneskerne gennem tiderne...?" er et historiefagligt undervisningsforløb til 5.-6. klasse. Forløbet kan evt. laves tværfagligt med andre fag eksempelvis dansk eller håndværk og design.

Elevernes alsidige udvikling

Eleverne mærker lyst til at lære - deres undren er udgangspunktet.

Eleverne kan kommunikere hensigtsmæssigt med netværk og interessenter internt på skolen såvel som eksternt.

Eleverne kan udtrykke kreativitet i forskellige former gennem æstetiske udtryk, medier og handlinger.

Eleverne har forståelse for, hvordan videnskab og menneskets handlinger over tid har medvirket til at skabe den kulturelle, sociale og økonomiske virkelighed.

Eleverne har forståelse for egne ressourcer og tro på egne evner i forhold til alene eller sammen med andre at kunne iværksætte aktiviteter eller løse opgaver uden en klart defineret løsning.

Forslag til læringsmål

Eleverne kan konstruere en historisk fortælling om brud og kontinuitet i historien.

FFM

Se Færdigheds-og vidensmål for "Hvordan har menneskerne gennem tiderne..." i slutningen af hæftet.

FØRSTE BESØG I SAGNLANDET LEJRE

Eleverne præsenteres for Sagnlandet Lejre. Sagnlandet Lejres historiske miljøer er rekonstruktioner baseret på arkæologiske og historiske kilder. Lad eleverne møde Sagnlandet med undren, og legende spørgsmål. Hvad vil jeg gerne

vide noget om, hvad vil jeg gerne blive klogere på?

I møder som det første stenaldermiljøet Athra, rendyrjægerens telt fra Brommekulturen, Maglemosekulturens jagtstation

og Ertebølle-bopladsen, derefter jernalderlandsbyen Lethra og offermosen. Efter offermosen går turen til vikingernes markedsplads ved Kongehallen. Turen ender i 1800-tallet og husmandsstederne i Krikkebjerg huse.

RENSDYRJÆGER FOTO: OLE MALLING

RENSDYRJÆGER FOTO: OLE MALLING

TILBAGE I KLASSEN

Eleverne laver i fællesskab en brainstorm over eksempler på brud og kontinuitet i historien, som de har set i Sagnlandet Lejre.

For eksempel:

Hvordan har menneskerne overlevet gennem tiderne? (om subsistensøkonomi og om samfundets organisering – jæger/samler/fisker og bonde, landsby og (bytte)handel på markedspladsen)

Hvordan har menneskerne jaget gennem tiderne? (om jagtredskaber og jagtmetoder)

Hvordan har menneskerne spist gennem tiderne? (om madlavning, bål, ildsteder og ovne, ingredienser, husgeråd, opskrifter mm.)

Hvordan har menneskerne boet gennem tiderne? (hvad fortæller boligerne om menneskernes liv i de forskellige historiske perioder – telt af rensdyrskind, hytter, jernalderens huse, vikingetidens nedgravede hus (smedjen) og telte til det mobile liv på markedspladsen, husmandshuset med bindingsværk)

Hvilke våben har menneskerne haft gennem tiderne? (hvordan har de kæmpet og hvordan har de kunnet forsvaret sig)

Hvad har mennesket troet på gennem tiderne? (om kult og kultens sammenhæng med de livsvilkår de fortidige mennesker havde eller om kultens udøvelse bl.a. i offermosen og hørgen på vikingernes markedsplads)

Eleverne fordeler sig i grupper efter interesse - hvad har de lyst til at arbejde med.

Læreren stiller autentiske spørgsmål til eleverne og hjælper dem med at formulere åbne spørgsmål, der kan indgå i en problemstilling. Læreren fungerer som vejleder og facilitator. Læreren udfordrer elevernes tanker og kvalificerer deres arbejde i en historiefaglig retning. Hvad vil de blive klogere på?

De historiske fortællinger kan evt. udarbejdes digitalt, eksempelvis som tegneserie, animation eller andet. Eleverne overvejer, hvordan mediet, der bruges til at skabe fortællingen, påvirker dens form og indhold.

ANDET BESØG I SAGNLANDET LEJRE

Eleverne vender tilbage
til Sagnlandet Lejre for
at lave dokumentation.

De tegner, fotograferer,
laver videooptagelser og
lydoptagelser i de historiske

miljøer til deres historiske
fortælling.

FOTO: OLE MALLING

EFTER ANDET BESØG I SAGNLANDET LEJRE

FOTO: OLE MALLING

Eleverne bearbejder materialet, som de har indsamlet.

Eleverne diskuterer, hvad forskellene over tid er udtryk for?

Eleverne anvender supplerende kilder med lærerens vejledning.

Eleverne udvælger og bruger det relevante materiale til at

formulere faglige og kreative historiske fortællinger under hensyntagen til modtagerne.

Eleverne præsenterer deres historiske fortælling i indskolingen på skolen, på biblioteket, i virksomheden eller i børnehaven.

Eleverne fører logbog i hele forløbet. Her reflekterer de bl.a. over deres egen læring, processen med dokumentation og indsamling af informationer herunder også anvendelse af de supplerende kilder, og deres overvejelser om hensynet til modtageren.

LITTERATURLISTE

LÆR PÅ EGEN HÅND

Dysthe, O., Bernhardt, N. & Esbjørn, L. 2012: Dialogbaseret undervisning. Kunstmuseet som læringsrum. Skoletjenesten og Unge Pædagoger.

Pietras, J. & J. Aa Poulsen 2013: Historiedidaktik – fra teori til praksis. Gyldendal A/S. København

Poulsen, J. Aa. Poulsen & Petersen, N. (red.) 2015: Forenklede Fælles Mål i historie - en håndsrækning. HistorieLab, Nationalt Videncenter for Historie- og Kulturarvsformidling. Jelling,

Nina Sine Døhler

HISTORIE

FÆRDIGHEDS- OG VIDENSMÅL (EFTER 6. KLASSETRIN)

FÆRDIGHEDS- OG VIDENSMÅL											
KOMPETENCEOMRÅDE	KOMPETENCEMÅL	FASER	Kronologi, brud og kontinuitet				Principper for overblik		Det lokale, regionale og globale		Historiekanon
Kronologi og sammenhæng	Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved historiske perioder		Eleven kan placere historiske perioder i absolut kronologisk sammenhæng	Eleven har viden om historiske perioders tidsmæssige placering	Eleven kan inddele historien efter principper for overblik	Eleven har viden om principper for inddeling af historien	Eleven kan redegøre for samspil mellem aspekter fra dansk og om verdens historie	Eleven har viden om samspil mellem aspekter fra dansk og omverdens historie	Eleven kan bruge kanonpunkter til at skabe historisk overblik og sammenhængsforståelse	Eleven har viden om kanonpunkter	
		1.	Eleven kan identificere brud og kontinuitet i historien	Eleven har viden om væsentlige træk ved historiske perioder	Eleven kan begrunde principper for inddeling af historien	Eleven har viden om principper for inddeling af historien	Eleven kan redegøre for konsekvenser af samspil mellem dansk historie og om verden	Eleven har viden om konsekvenser af samspil mellem dansk historie og omverden			
		2.									
Kildearbejde	Eleven kan med afsæt i enkle problemstillinger anvende kildekritiske begreber til at gøre rede for forklaringer af fortiden		Historiske problemstillinger				Kildeanalyse		Sprog og skriftsprog		
		1.	Eleven kan identificere historiske problemstillinger	Eleven har viden om kendetegn ved historiske problemstillinger	Eleven kan bruge kildekritiske begreber i arbejdet med historiske spor, medier og andre udtryksformer	Eleven har viden om kildekritiske begreber	Eleven kan læse historiske kilder og udtrykke sig mundligt og skriftligt om deres indhold og formål	Eleven har viden om fagord og begreber og historiske kilders formål og struktur			
		2.	Eleven kan formulere enkle historiske problemstillinger	Eleven har viden om kriterier for opstilling af enkle historiske problemstillinger	Eleven kan vurdere brugbarheden af historiske spor, medier og andre udtryksformer til at belyse historiske problemstillinger	Eleven har viden om kildekritiske begreber					
Historiebrug	Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum		Historiske scenarier				Konstruktion og historiske fortællinger		Historisk bevidsthed		
		1.	Eleven kan opstille historiske scenarier for at få indsigt i samfundsforhold i fortiden	Eleven har viden om elementer, der indgår i historiske scenarier	Eleven kan konstruere historiske fortællinger	Eleven har viden om struktur i historiske fortællinger	Eleven kan analysere brug og funktion af fortalt historie	Eleven har viden om særtræk ved fortalt historie			
		2.	Eleven kan begrunde valg af historiske scenarier til at få indsigt i samfundsforhold i fortiden	Eleven har viden om kriterier for valg af historiske scenarier	Eleven kan forklare historiske fortællingers sammenhæng med fortidsfortolkninger og nutidsfortæelser	Eleven har viden om enkle sammenhænge mellem fortidsfortolkninger og nutidsfortæelser					